

SERVICE-LEARNING AAN DE FACULTEIT POLITIEKE EN

SOCIALE WETENSCHAPPEN UGENT:

PEER-TO-PEER LEARNING EN MAATSCHAPPELIJKE IDENTITEIT

Lesley Hustinx, Melissa Ceuterick, Tony Valcke, Fabienne Bossuyt, Ernst Buyl

CSL AAN DE FACULTEIT

PSW: VISIE

UNIVERSITEIT
GENT

BEGRIPSBEPALING

Community Service Learning

- “Een **ervaringsgerichte onderwijsvorm** die academische leerinhouden koppelt aan een maatschappelijk engagement en waarover studenten kritisch reflecteren”
(Cress, Collier & Reitenauer, 2005; Eyler & Giles, 1999; Furco, 1996; Jacoby et.al., 1996).
- In een CSL-vak gaan studenten op basis van een **theoretisch kader** een concreet **maatschappelijk engagement** aan en **reflecteren** hierover.
- Studenten komen in contact met bepaalde **maatschappelijke noden en problemen**, **leveren een bijdrage** aan het oplossen ervan, krijgen een bredere en **realistische kijk** op de maatschappij, genieten van een meer gevarieerde opleiding en van **andere voordelen**.

[CSL aan UGent - Strategisch Plan 2012-2016](#)

Kenmerken CSL

Academische
leerinhoud

Maatschappelijk
engagement

Kritische reflectie

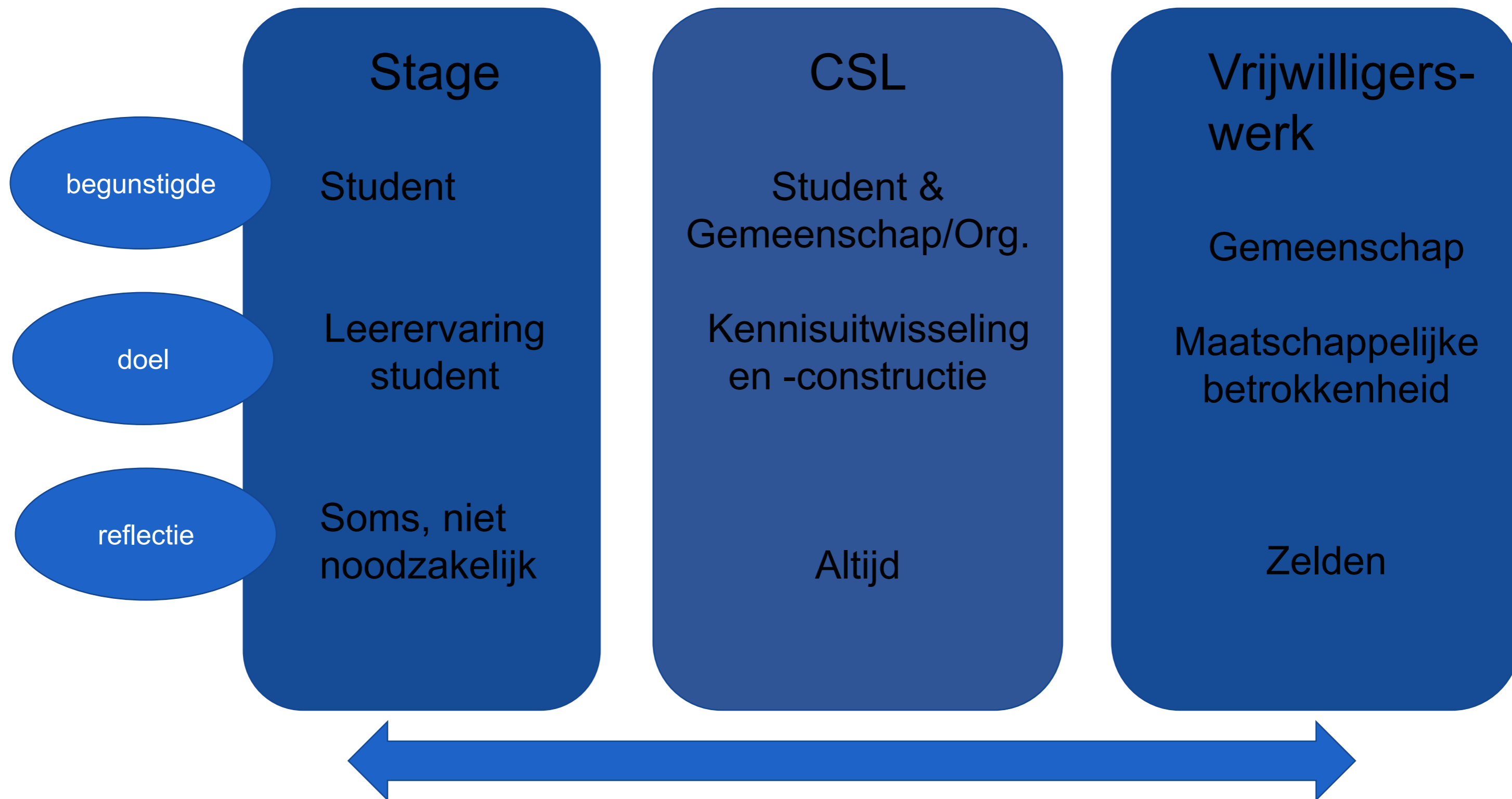
Reële
maatschappelijke
noden

Reciprociteit

Civic learning

(Cress 2005, Eyler & Giles 1999, Furco 1996, Jacoby 1996)

CSL / STAGE

Politics of educating for democracy

What kind of citizen do we need to support an effective democratic society?

(Westheimer & Kahne, 2004, p.239)

Table 1
Kinds of Citizens

Personally responsible citizen	Participatory citizen	Justice-oriented citizen
<p><i>Description</i></p> <p>Acts responsibly in his/her community Works and pays taxes Obeys laws Recycles, gives blood Volunteers to lend a hand in times of crisis</p>	<p>Active member of community organizations and/or improvement efforts Organizes community efforts to care for those in need, promote economic development, or clean up environment Knows how government agencies work Knows strategies for accomplishing collective tasks</p>	<p>Critically assesses social, political, and economic structures to see beyond surface causes Seeks out and addresses areas of injustice Knows about democratic social movements and how to effect systemic change</p>
<p><i>Sample action</i></p> <p>Contributes food to a food drive</p>	<p>Helps to organize a food drive</p>	<p>Explores why people are hungry and acts to solve root causes</p>
<p><i>Core assumptions</i></p> <p>To solve social problems and improve society, citizens must have good character; they must be honest, responsible, and law-abiding members of the community.</p>	<p>To solve social problems and improve society, citizens must actively participate and take leadership positions within established systems and community structures.</p>	<p>To solve social problems and improve society, citizens must question, debate, and change established systems and structures that reproduce patterns of injustice over time.</p>

(Westheimer & Kahne, 2004)

CSL EN MAATSCHAPPELIJKE IDENTITEIT

- CSL als onderdeel strategische beleidsdoelstelling
'maatschappelijke identiteit' UGent/PSW
- Niet alleen onderwijs *over* de samenleving, maar ook *voor* en in samenwerking *met* die samenleving
  - Kennisdeling en wederkerigheid centraal (co-creatie)
  - Maatschappelijke impact onderwijs versterken
  - Maatschappelijke verankering faculteit via duurzame partnerschappen
  - Maatschappelijk betrokken faculteit, docenten, en studenten

CSL AAN FACULTEIT PSW

- Operationele doelstelling: elke student de optie bieden om een CSL-vak te volgen
- Opstart: 2014-2015
  - Werkcollege Politieke Sociologie ism de Specifieke Lerarenopleiding PSW
- Verdere uitrol:
  - Werkcollege Sociale Demografie en Gezondheid (sinds 15-16), Master Politieke Wetenschappen (sinds 16-17), Master Communicatiewetenschappen (vanaf 19-20)
- Toekomstvisie: faculteitsbreed keuzevak CSL?

CSL AAN DE FACULTEIT
PSW: CONCRETE
UITWERKING

UITGANGSPUNT: 3 FUNDAMENTEN CSL

(1) een **academische component**, met een referentiekader binnen de opleiding sociologie / politieke wetenschappen

Academische leerdoelen

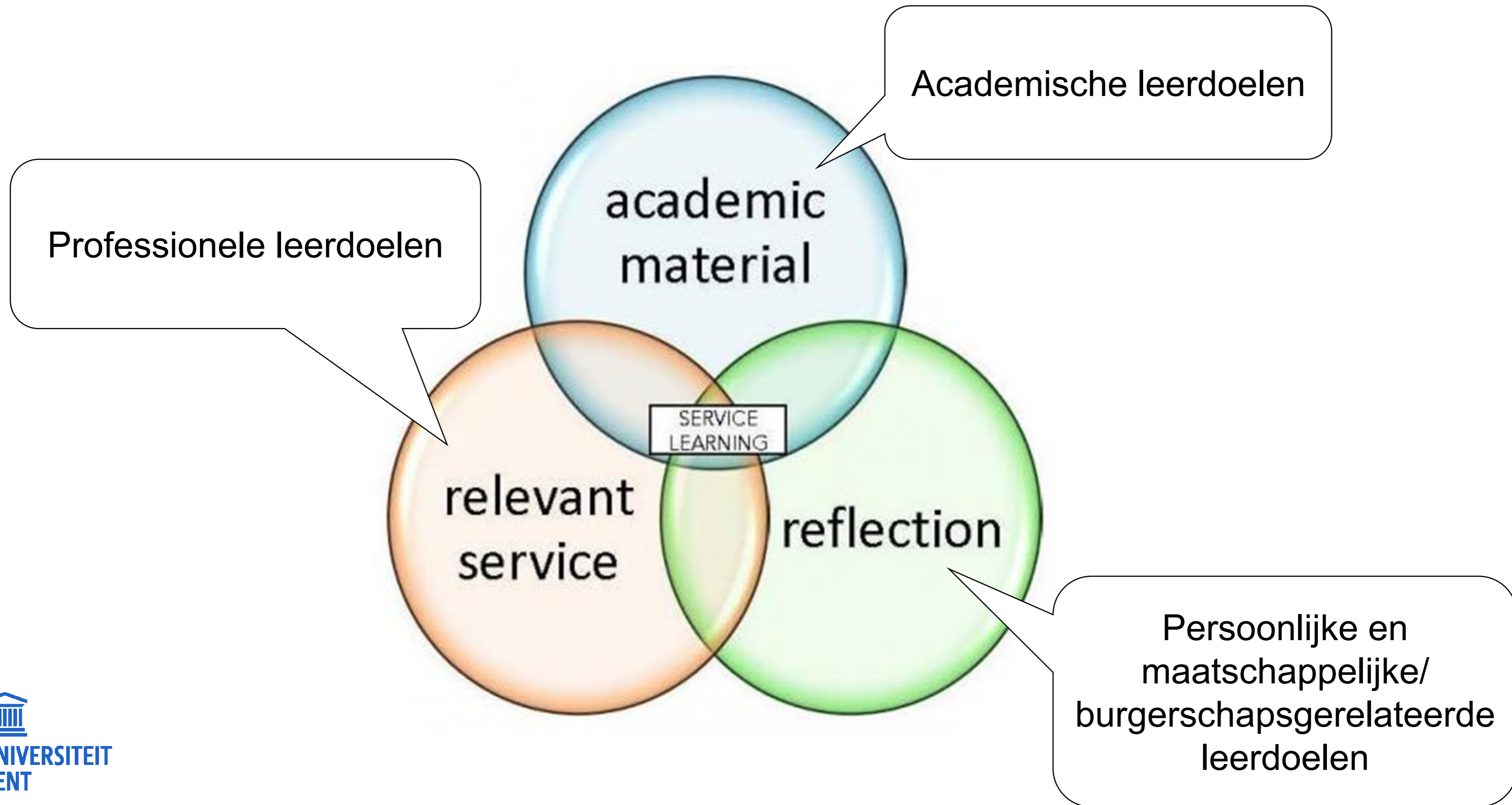
(2) een **praktijkcomponent**, met het maatschappelijk engagement dat de studenten aangaan in een bepaalde maatschappelijke organisatie

Professionele leerdoelen

(3) een **reflectiecomponent**, die de academische en praktijkcomponent met elkaar verbindt en daarnaast persoonlijke en maatschappelijke vaardigheden, waarden en attitudes aanwakkert

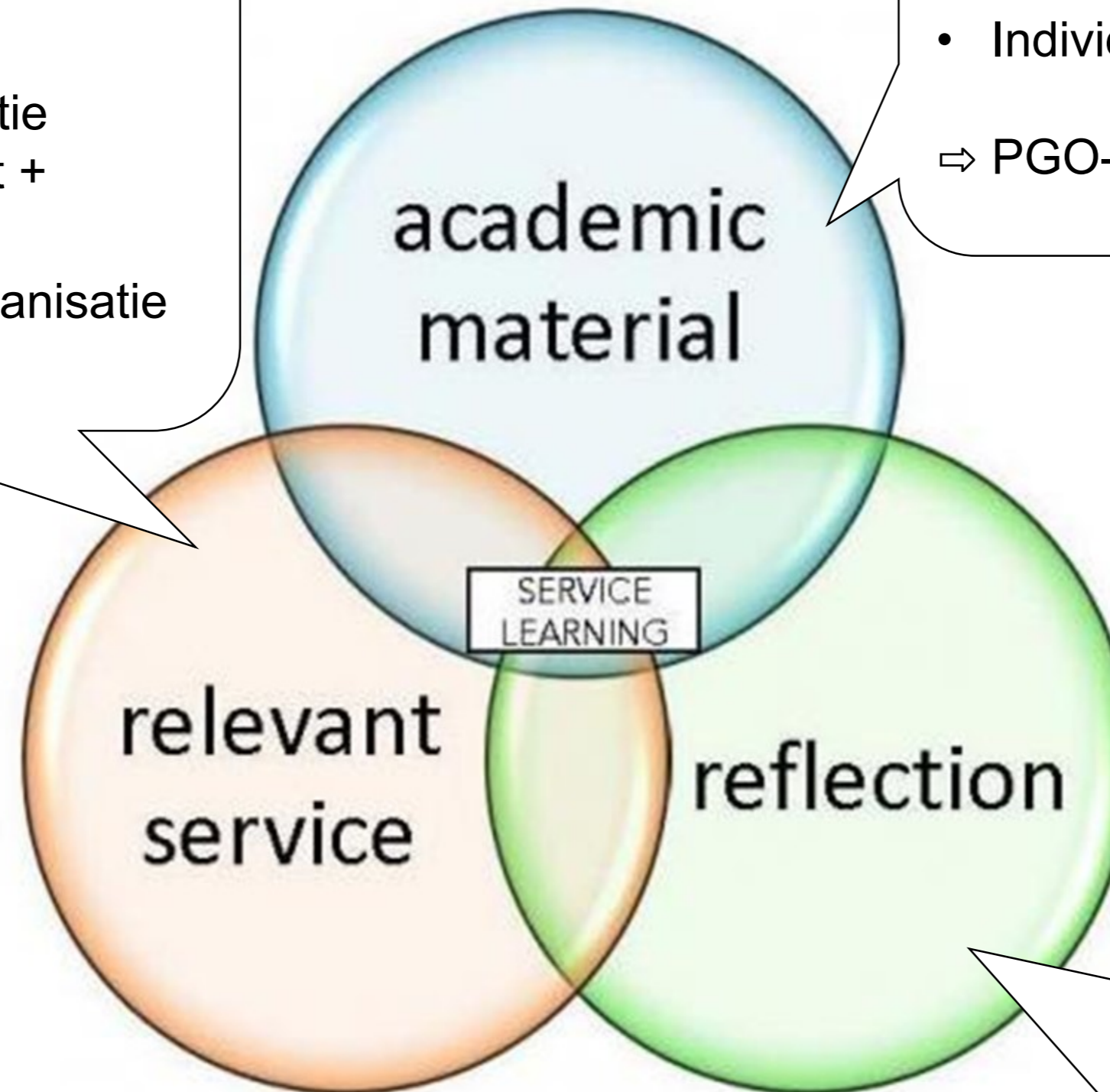
Sociologie / politieke wet. in praktijk
Burgerschapsvorming
Persoonlijke groei

EINDCOMPETENTIES

WERKVORMEN

- Voorstelling organisaties
- Keuze organisaties
- Eerste afspraak bij organisatie (samen formuleren opdracht + eindproduct)
- Participatiemomenten in organisatie
- Eindproduct + presentatie

- Hoorcollege(s)
  - Responscolleges link theorie-praktijk
  - Individuele coachingsessies
- ⇒ PGO-tutorial

- Begeleiding duo SLO-studenten
- Introductieles over reflectie
- 3 à 4 reflectiemomenten
- Portfolio (online)
  - Logboek (wanneer, waar, wat?)
  - Voorbereiding reflectie + respons
- Essay

WERKVORMEN

Procesmatige begeleiding

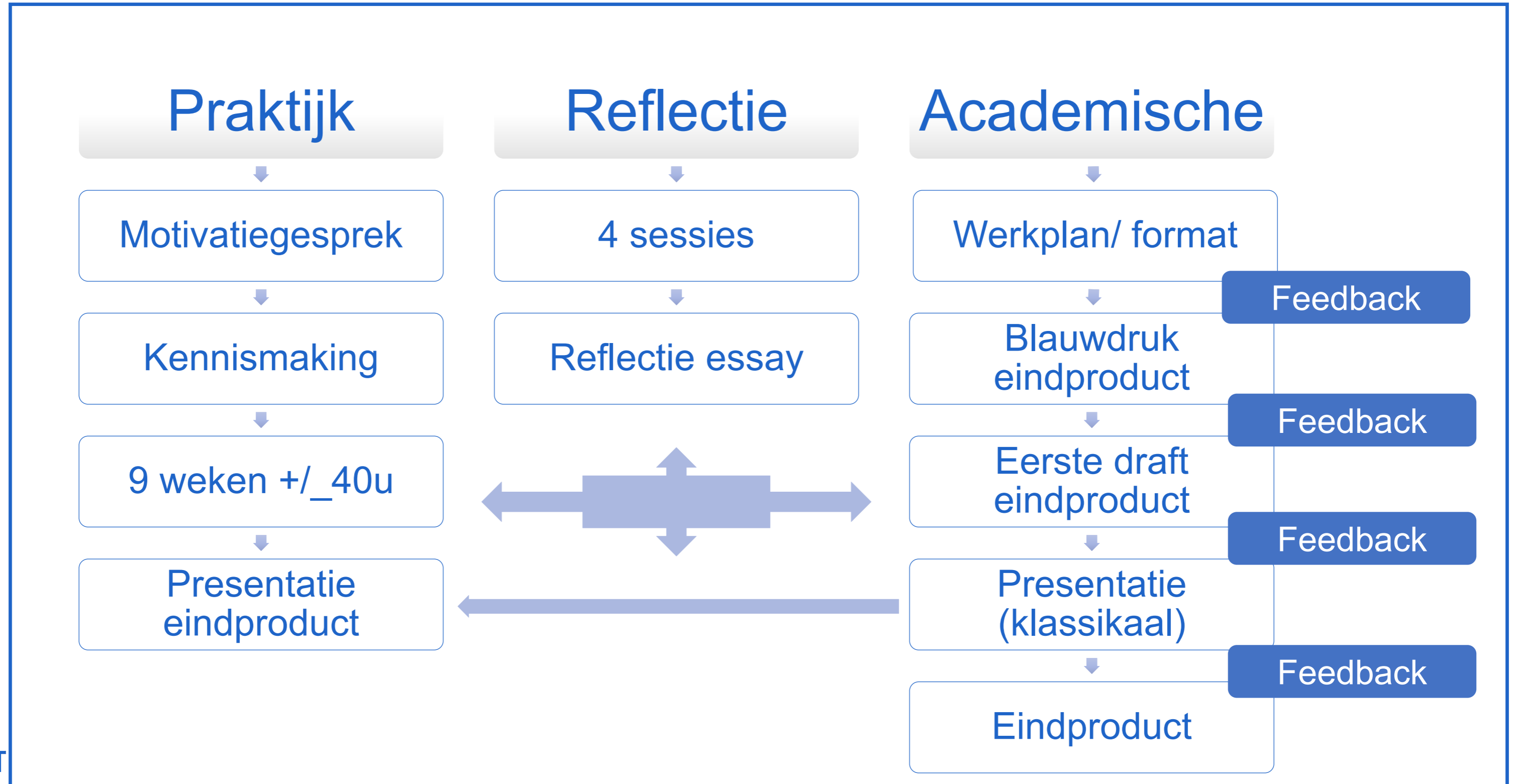
- reflectiemomenten
- responscolleges
- opstellen online portfolio: individuele leerproces
- opvolging, feedback en eventuele bijsturing van participatie per organisatie *doorheen* het maatschappelijk veldwerk

Peer-to-peer learning

- duo's Masterstudenten ↔ duo SLO-studenten (EDUMA vanaf '19-'20)

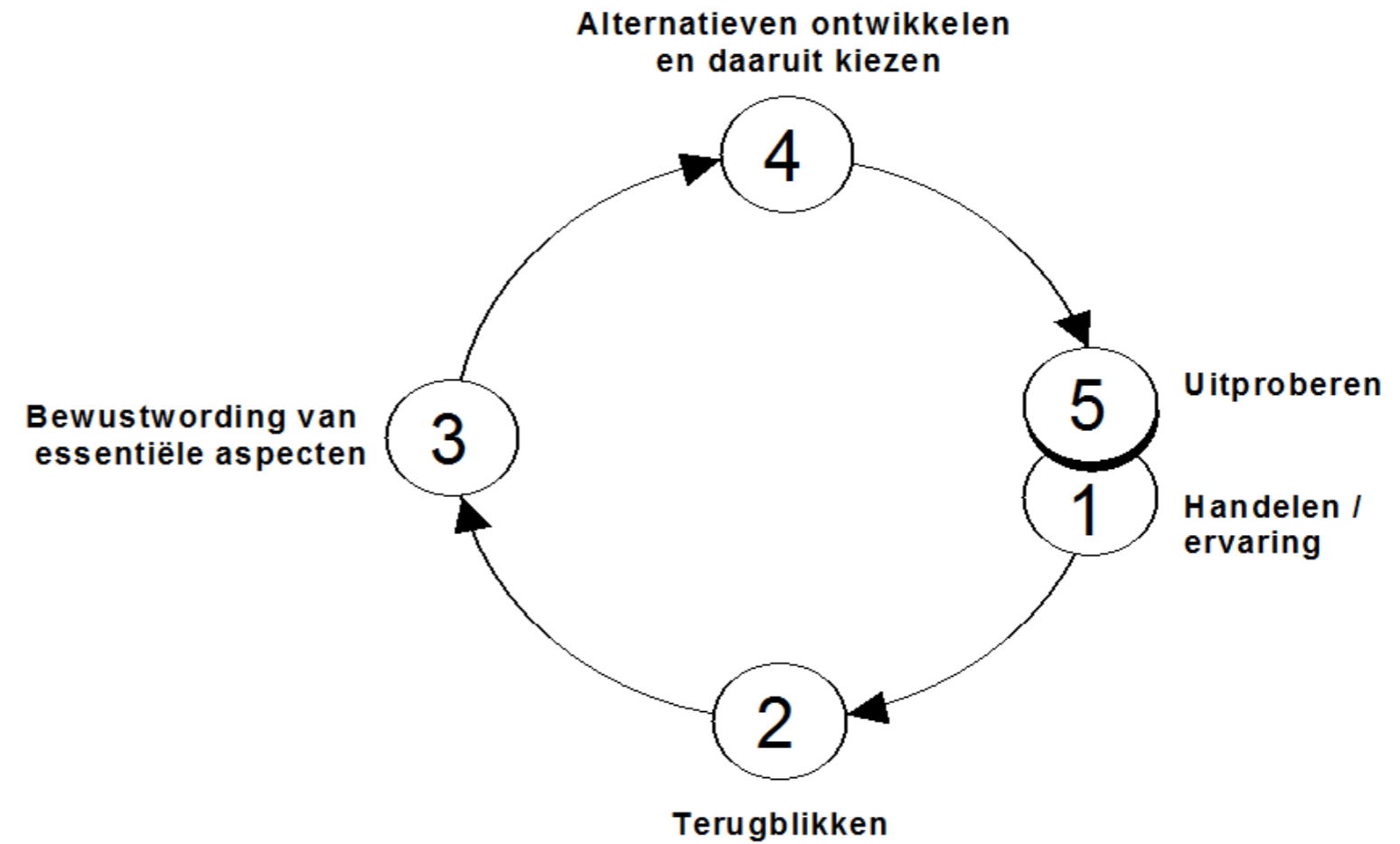

VOORBEELD

REFLECTIE - GESTRUCTUREERD

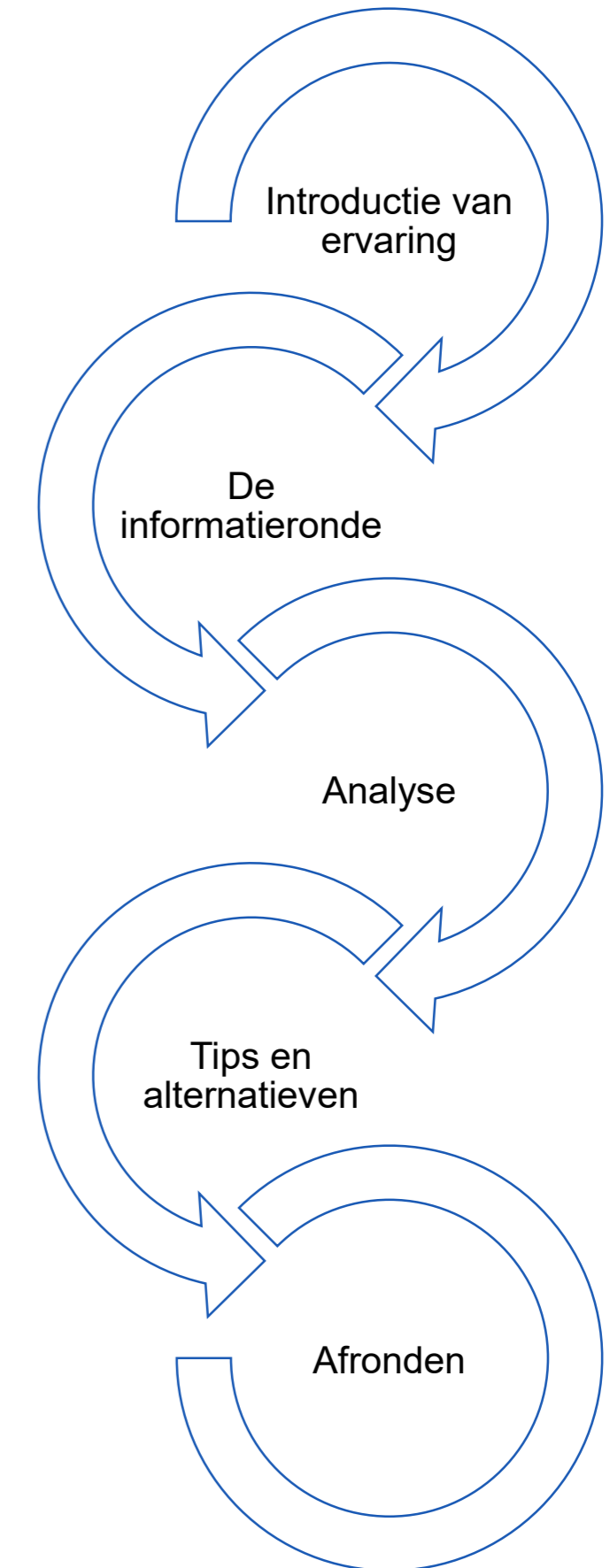
- Anticipatory reflection
(Pinsky & Irby, 1997; Loughran, 1996)
- Reflection-in-action
(Schön, 1987)
- Reflection-on-action

Reflectiecyclus (Korthagen, 2002)

VOORBEELD

- Intervisie: werkbegeleiding met focus op reflectie en feedback
- Collegiale ondersteuning (groep van gelijken)
- Peer-to-peer learning
- Doel:
  - persoonlijke reflectie
  - vinden van een oplossing
  - analyseren van probleem
  - geven en krijgen van advies
- Via een vaste structuur of methodiek: incidentmethode

VOORBEELD

Reflectieopdracht: essay

Keuze uit 3 vragen:

- 1. Hoe zie je de rol van een socioloog in het werkveld na je CSL ervaring?*
- 2. Welke zaken heb je geleerd die je hoopt mee te nemen in je verdere professionele loopbaan?*
- 3. Hoe heeft CSL jouw visie op burgerschap veranderd?*

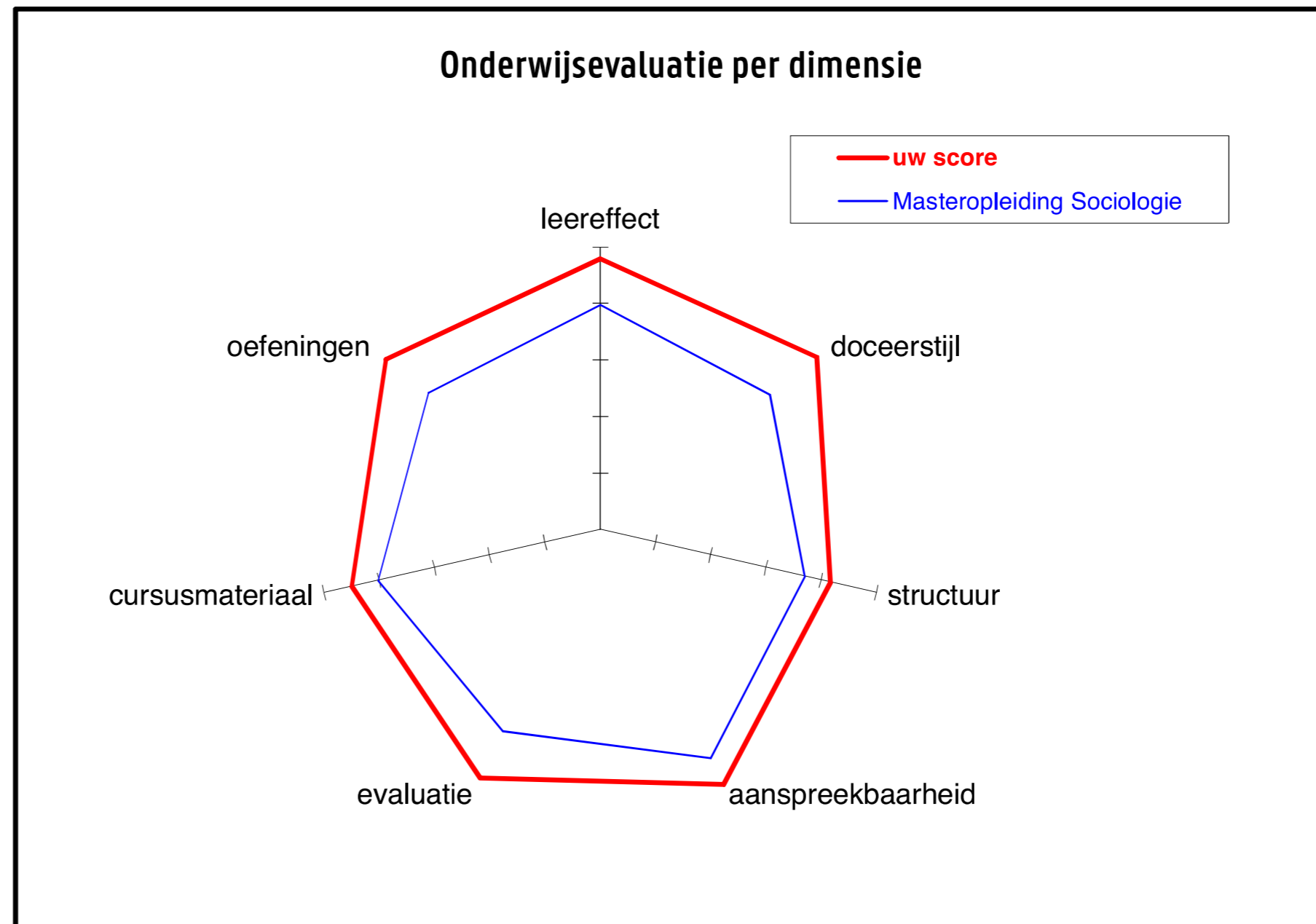
EVALUATIE VAN STUDENTEN

Werkcollege politieke sociologie	Werkcollege politieke wetenschappen	Werkcollege sociale demografie en gezondheidssociologie
Gedragsevaluatie op werkvloer 25%	Gedragsevaluatie op werkvloer 20%	Gedragsevaluatie op werkvloer 1. Communicatie en samenwerking 2. Betrokkenheid en enthousiasme 3. Initiatief en verantwoordelijkheidszin 4. Stiptheid en correctheid 5. Organisatievermogen
Logboek, participatie en taken bij reflectiemomenten 25%	Participatie 20%	Participatie (algemeen) 10%
Eindproduct 50%	Portfolio 60%	Portfolio 1. Klassikale presentatie 15% 2. Reflectiepaper + opdrachten 20% 3. Eindproduct: 30%

EVALUATIE DOOR STUDENTEN

Score per dimensie

	leereffect	doceerstijl	structuur	aanspreekbaarheid	evaluatie	cursus materiaal	oefeningen
uw score	4,800	4,900	4,167	5,000	4,875	4,500	4,833
Ma-opleiding	3,985	3,828	3,704	4,494	3,952	4,028	3,883
signific. 0,05	S	S	NS	S	S	NS	S
size effect	LARGE	LARGE		LARGE	LARGE		LARGE

PARTNERORGANISATIES

*Visie (en uitdaging):
van 'samenwerking'
naar 'partnerschap'*

mijnbouw beweegt noord en zuid

OVER

STOP

Gent

- Rode Neuzen Actie
- OverKop Gent:
  - Jongeren van 12 t.e.m. 25 jaar
  - Activiteiten
  - Plek om tot rust te komen
  - Stigma omtrent geestelijke gezondheid tegengaan
- Aanbod OverKop Gent:
  - Participatie van de jongeren
  - Co-creatie door de jongeren

2017-'18
Katrijn De Clercq

2018-'19
Camille Wets

OVER
STOP®

- **Onderzoeksvraag**

“Welke redenen bepalen de uitval van jongeren in het OverKop-huis Gent?”

- **Deelvragen**

- Welke redenen ervaren medewerkers van het OverKop-huis als bepalend voor de uitval van jongeren?
- Welke jongeren blijven volgens de medewerkers van het OverKop-huis terugkomen en welke redenen worden hiervoor aangegeven?
- Welke redenen worden door jongeren aangegeven om terug te komen naar het OverKop-huis?

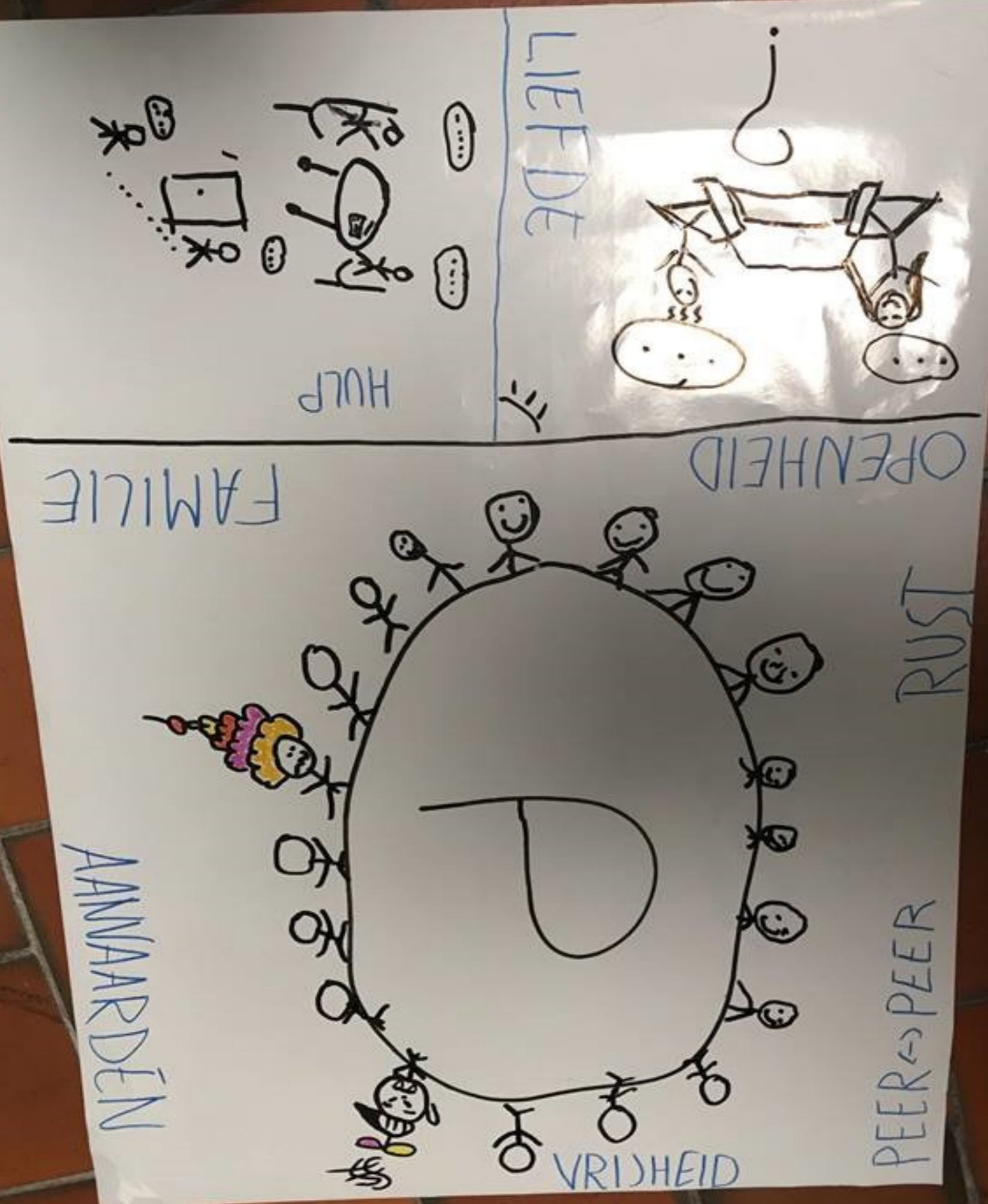
METHODOLOGIE

- Anoniem databestand: registraties van jongerenbezoeken.
- Diepte-interviews medewerkers OverKop Gent (n=7):
- Jongerenpanel – BAM: (n=10)

OVER
KOP

BEDENKEN - AANPAKKEN - MEEWERKEN

JONGERENPANEL - BAM

OVER KOP®

EINDPRODUCT

- Rapport met aanbevelingen
- Referentiekader met verschillende aanbevelingen
  - Baseline voor de verdere organisatie
    - Participatie
    - Co-creatie
- OverKop Gent: een warm huis!
  - Van jongeren!
  - Voor jongeren!
  - Door jongeren!

[Ervaringen 'werkcollege politieke sociologie'](#)

<https://www.ugent.be/ps/nl/opleidingen/educatieve-master/community-service-learning.htm>

DANK VOOR UW AANDACHT!

Lesley Hustinx

Lesley.Hustinx@ugent.be

Melissa Ceuterick

melissa.ceuterick@ugent.be

Tony Valcke

Tony.Valcke@ugent.be

Fabienne Bossuyt

fabienne.bossuyt@ugent.be

Ghent University

@ugent

Ghent University

